

relsen sker i velgørende, folkeoplysende eller andet almennyttigt øjemed.

I betænkning nr. 1197/1990 har Ophavsretsudvalget stillet spørgsmål ved det rimelige i, at man pålægger ophavsmænd mv. at stille deres værker gratis til rådighed, mens fx personer, der medvirker ved de pågældende foranstaltninger på et mere praktisk plan, modtager betaling for deres ydelser. Efter udvalgets opfattelse bør bidrag til foranstaltninger af den i bestemmelsen omhandlede art være baseret på frivillighed. Udvalget nævner i denne forbindelse, at der blandt de skabende og udøvende kunstnere er tradition for at stille sig velvilligt over for medvirken ved velgørende arrangementer. Udvalget finder derfor, at bestemmelsen i den gældende lovs § 20 d bør udgå af loven.

Forslaget har under høringen fået en blandet modtagelse. KODA kan tilslutte sig forslaget, medens Kommunernes Landsforening giver udtryk for den modsatte opfattelse og bl.a. peger på, at bestemmelsen antagelig har en vis praktisk og økonomisk betydning for en række foreninger mv.

Kulturministeriet kan i almindelighed tiltræde de af udvalget anførte synspunkter. Det foreslås derfor, at bestemmelsen i den gældende lovs § 20, litra d, ophæves.

Forslaget til stk. 1, nr. 1, svarer til den gældende lovs § 20, litra c, bortset fra redaktionelle ændringer. Bestemmelsen giver adgang til fri offentlig fremførelse af udgivne værker, der ikke er scene- eller filmværker, ved lejligheder, hvor tilhørerne eller tilskuerne har adgang uden betaling, for så vidt fremførelsen af sådanne værker ikke er det væsentlige ved det pågældende arrangement, og denne ikke finder sted i erhvervsøjemed.

I lighed med Ophavsretsudvalget finder Kulturministeriet, at der fortsat er et vist behov for en regel af denne karakter. De omfattede værksfremførelser, fx fællessang ved møder o.lign., har en så tilfældig og uvæsentlig karakter, at det ikke forekommer rimeligt, hvis arrangørerne skulle indhente samtykke til værksudnyttelsen fra ophavsmændene.

Forslaget til § 21, stk. 1, nr. 2, viderefører de gældende bestemmelser i ophavsretslovens § 20, litra a og b, hvorefter et udgivet værk, der ikke er et sceneværk eller filmværk, kan fremføres offentligt ved gudstjeneste eller undervisning.

For så vidt angår undervisning svarer forslaget til § 21, stk. 1, nr. 2, til Ophavsretsudvalgets indstilling i betænkning nr. 1197/1991.

For så vidt angår gudstjeneste har udvalget foreslået, at bestemmelsen herom skal udgå af loven.

Under høringen har Dansk Komponistforening udtrykt støtte til udvalgets forslag om, at bestemmel-

sen om fri fremførelse ved undervisning bortset fra fremførelse gennem radio eller fjernsyn, medens Amtsrådsforeningen har taget afstand fra dette forslag.

Ophavsretsudvalgets forslag om at lade undtagelsesbestemmelsen om gudstjenester helt udgå af loven har under høringen fået støtte fra KODA, Statens Musikråd samt Dansk Komponistforening, Danske Populærautorer og Danske Jazz, Beat og Folkemusik Autorer. Kirkeministeriet har udtrykt betænkelighed ved udvalgets forslag om at afskaffe undtagelsesbestemmelsen om gudstjenester. Kirkeministeriet peger på, at antallet af gudstjenester udgør mindst 100.000 årligt, og at en betalingsordning med KODA på den baggrund vil indebære et betydeligt administrativt arbejde for de lokale kirkelige myndigheder. Fra Kirkeministeriets side forudses det, at en pligt til at betale KODA-vederlag for fremførelse af beskyttet musik vil påvirke salme- og melodivalget ved gudstjenester, hvilket man finder principielt uheldigt.

Bestemmelsen i den gældende ophavsretslovs § 20, litra b, om fri fremførelse ved undervisning er begrundet i, at rettighedsmæssige forhold ikke bør kunne få indflydelse på, hvilke værker der bruges ved undervisningen. Bestemmelsens anvendelsesområde er begrænset. Ved klasselokaleundervisning kan fremførelse af værker normalt ikke antages at være offentlig i ophavsretslovens forstand. Bestemmelsen har derfor primært betydning i tilfælde, hvor undervisningen retter sig mod flere skoleklasser ad gangen, eller der er tale om offentlige forelæsninger eller lignende.

Bestemmelsen i den gældende ophavsretslovs § 20, litra a, om fri fremførelse ved gudstjeneste er i hovedsagen begrundet i de samme hensyn som ved undervisning.

På denne baggrund finder Kulturministeriet, at der fortsat bør være en almindelig adgang til fri offentlig fremførelse ved gudstjeneste og undervisning.

Forholdene vedr. rettighedsklareringen er efter Kulturministeriets opfattelse anderledes, når det gælder undervisning og gudstjeneste gennem radio eller fjernsyn. Ministeriet finder det ikke rimeligt, at der ikke betales vederlag til ophavsmændene for undervisning og gudstjenester i radio eller fjernsyn. En rettighedsklarering vil her uden praktiske vanskeligheder kunne foretages på grundlag af den for radiofonierens udsendelsesvirksomhed gældende aftalelicensordning, jf. lovforslagets § 30.

Kulturministeriet finder på denne baggrund, at undervisning og gudstjeneste gennem radio eller fjernsyn ikke bør være omfattet af undtagelsesbe-